ଓଡ଼ିଶା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ, କଟକ

<u>ଏମ୍ ଏ ଟି ଏ ସଂଖ୍ୟା 99 / 2022</u>

ସଞ୍ଚିତା ଭଟ୍ଟାଚାର୍ଜୀ ..... ଅପିଲକାରୀ

-ବନାମ -

ତନୟ ଭଟ୍ଟାଚାର୍ଜୀ .... ପ୍ରତିବାଦୀ

<u>ଏହି ମାମଲାରେ ଅଧିବକ୍ତାମାନେ ଉପସ୍ଥିତ ହୋଇଥିଲେ</u> :

ଅପିଲକାରୀଙ୍କ ପାଇଁ : ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତ ଜି. ମୁଖାର୍ଜୀ, ବରିଷ୍ଠ ଅଧିବକ୍ତା

ପ୍ରତିବାଦୀଙ୍କ ପାଇଁ : ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତ ଏସ୍. ଦାଶ, ଅଧିବକ୍ତା

ପୀଠାସୀନ :

ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତି ଅରିନ୍ଦମ ସିହ୍ନା

ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତି ଏମ୍. ଏସ୍. ସାହୁ

<u>ରାୟ</u>

ଶୁଣାଣି ଏବଂ ରାୟ ତାରିଖ : 18 ଜାନୁଆରୀ, 2024

<u>ଅରିନ୍ଦମ ସିହ୍ନା , ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତି</u>

1. ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତ ଦାଶ, ବିଜ୍ଞ ଅଧିବକ୍ତା ପ୍ରତିବାଦୀ-ସ୍ୱାମୀଙ୍କ ତରଫରୁ ହାଜର ହୁଅନ୍ତି ଏବଂ ଦାଖଲ କରନ୍ତି, ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟରେ ଆବେଦନଟି ଚଳାଇ ରଖିବା ଯୋଗ୍ୟ ନୁହେଁ । ବରିଷ୍ଠ ଦେୱାନୀ ବିଚାରପତିଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ବିବାହକୁ ବିଚ୍ଛେଦ କରି ଏବଂ ସ୍ଥାୟୀ ଖୋରାକପୋଷାକ ଭାବରେ ଟ. 12,00,000/- ପ୍ରଦାନ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ କରି 16 ଅପ୍ରେଲ, 2022 ତାରିଖରେ ଆକ୍ଷେପିତ ରାୟ ଦିଆଯାଇଥିଲା । ଜିଲ୍ଲା ଜଜ୍, କେଉଁଝରଙ୍କ ନିକଟରେ ଅପିଲଟି ରହିଛି । ସେ ଦର୍ଶାଇଛନ୍ତି, ତାଙ୍କ

ମହକିଲ, ପରିବାର ନ୍ୟାୟାଳୟ, ଭୁବନେଶ୍ୱର ନିକଟରେ ଛାଡ଼ପତ୍ର ପାଇଁ ଆବେଦନଟିକୁ ଦାଖଲ କରିଥିଲେ । ଅପିଲକାରୀ-ପତ୍ନୀ ଦେୱାନୀ ପ୍ରକ୍ରିୟା ସଂହିତା, 1908 ର ଧାରା 24 ଅନୁଯାୟୀ ଦେୱାନୀ ମକଦ୍ଦମାକୁ, ଦେୱାନୀ ବିଚାରପତି (ବରିଷ୍ଠ ବିଭାଗ)ଙ୍କ ନ୍ୟାୟାଳୟ, ଚମ୍ପୁଆ କୁ ସ୍ଥାନାନ୍ତର କରିବାକୁ ଅନୁରୋଧ କରି ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟରେ ଆବେଦନ କରିଥିଲେ । ବିଜ୍ଞ ଏକକ ବିଚାରପତିଙ୍କ ଦ୍ୱାରା 12 ଏପ୍ରିଲ, 2018 ରେ ଦିଆଯାଇଥିବା ଆଦେଶ ଦ୍ୱାରା, ମକଦ୍ଦମାକୁ ସ୍ଥାନାନ୍ତରିତ କରାଯାଇଥିଲା । ଏହି ଆଦେଶର ମୂଳପାଠ ନିମ୍ନରେ ଉଦ୍ଧୃତ ହୋଇଛି ।

"ଆବେଦନକାରୀ ପାଇଁ ବିଜ୍ଞ ଅଧିବକ୍ତା ଏବଂ ପ୍ରତିପକ୍ଷ ପାଇଁ ବିଜ୍ଞ ଅଧିବକ୍ତାଙ୍କୁ ଶୁଣାଗଲା।

ଆବେଦନକାରୀ ପତ୍ନୀ ସି. ପି. ସଂଖ୍ୟା 590/ 2016 କୁ ଭୁବନେଶ୍ୱରସ୍ଥିତ ବିଜ୍ଞ ବିଚାରପତିଙ୍କ ନ୍ୟାୟାଳୟ, ପରିବାର ନ୍ୟାୟାଳୟରୁ ଚମ୍ପୁଆସ୍ଥିତ ବିଜ୍ଞ ଦେୱାନୀ ବିଚାରପତି (ବରିଷ୍ଠ ବିଭାଗ) ଙ୍କ ନ୍ୟାୟାଳୟକୁ ସ୍ଥାନାନ୍ତର କରିବାକୁ ଚାହୁଁଛନ୍ତି । ପ୍ରତିପକ୍ଷ ସ୍ୱାମୀଙ୍କ ପାଇଁ ବିଜ୍ଞ ଅଧିବକ୍ତାଙ୍କର ଏଥିରେ କୌଣସି ଆପତ୍ତି ନାହିଁ ।

ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ସମ୍ମୁଖରେ ଥିବା ଉପସ୍ଥାପନଗୁଡ଼ିକୁ ବିଚାରକୁ ନେଇ, ଭୁବନେଶ୍ୱରସ୍ଥିତ ବିଜ୍ଞ ବିଚାରପତିଙ୍କ ନ୍ୟାୟାଳୟ, ପରିବାର ନ୍ୟାୟାଳୟରେ ବିଚାରାଧୀନ ଥିବା ସି. ପି. ସଂଖ୍ୟା 590/ 2016କୁ ଚମ୍ପୁଆସ୍ଥିତ ଦେୱାନୀ ବିଚାରପତି (ବରିଷ୍ଠ ବିଭାଗ)ଙ୍କ ନ୍ୟାୟାଳୟକୁ ଆଜି ଠାରୁ 15 (ପନ୍ଦର) ଦିନ ମଧ୍ୟରେ ସ୍ଥାନାନ୍ତରିତ କରିବା ପାଇଁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦିଆଯାଇଛି, ଆହୁରି ମଧ୍ୟ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ

ଦିଆଯାଇଛି ଯେ, ସମସ୍ତ ପକ୍ଷଙ୍କୁ ଅବଗତ କରିବା ପରେ, ଏହି ମାମଲାକୁ ସ୍ଥାନାନ୍ତରିତ କରାଯାଇଥିବା ପର୍ଯ୍ୟାୟରୁ ଗ୍ରହଣ କରାଯିବ ।

ସେହି ଅନୁଯାୟୀ ଟି ଆର୍ ପି (ସି) ର ନିଷ୍ପତ୍ତି କରଗଲା ।"

(ଗୁରୁତ୍ୱାରୋପ କରାଗଲା)

2. ପରବର୍ତ୍ତୀ ସମୟରେ ଅପିଲକାରୀ-ପତ୍ନୀ ଅନ୍ୟ ଏକ ସ୍ଥାନାନ୍ତର ଆବେଦନ ଦାଖଲ କରିଥିଲେ, ଯାହା 17 ମାର୍ଚ୍ଚ, 2021ର ଆଦେଶରେ ଏକ ଭିନ୍ନ ବିଜ୍ଞ ଏକକ ବିଚାରପତିଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରତ୍ୟାଖ୍ୟାନ କରାଯାଇଥିଲା । ଆଦେଶର ମୂଳପାଠ ନିମ୍ନରେ ପୁନଃ-ଉପସ୍ଥାପନ କରଗଲା ।

"ପତ୍ନୀ-ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ବିଜ୍ଞ ଅଧିବକ୍ତା ସୁଶ୍ରୀ ମିତାଲି ଜେଷ୍ଠି ଏବଂ ସ୍ୱାମୀ-ପ୍ରତିପକ୍ଷଙ୍କର ବିଜ୍ଞ ଅଧିବକ୍ତା ଶ୍ରୀ ସିଦ୍ଧାର୍ଥ ଦାସଙ୍କ କଥା ଶୁଣାଗଲା ।

ଚମ୍ପୁଆସ୍ଥିତ ବିଜ୍ଞ ଦେୱାନୀ ବିଚାରପତି (ବରିଷ୍ଠ ବିଭାଗ) ଙ୍କ ନ୍ୟାୟାଳୟରୁ ବୈବାହିକ ମାମଲା ସଂଖ୍ୟା 9/2018 କୁ କେନ୍ଦୁଝରସ୍ଥିତ ବିଜ୍ଞ ବିଚାରପତିଙ୍କ ନ୍ୟାୟାଳୟ, ପରିବାର ନ୍ୟାୟାଳୟକୁ ସ୍ଥାନାନ୍ତର କରିବା ପାଇଁ ପତ୍ନୀ-ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଏହି ସ୍ଥାନାନ୍ତର ଆବେଦନ ଦାଖଲ କରାଯାଇଛି ।

ଏହି ମାମଲା ପୂର୍ବରୁ ଥରେ ପତ୍ନୀଙ୍କ ଅନୁରୋଧକ୍ରମେ ସ୍ଥାନାନ୍ତରିତ ହୋଇସାରିଛି ବୋଲି ବିଚାର କରି ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ ଏମ୍ ଏ ଟି ମାମଲା ସଂଖ୍ୟା 9/ 2018କୁ ସ୍ଥାନାନ୍ତର କରିବାକୁ ମନା କରିଦେଇଛନ୍ତି । ତଥାପି, ପତ୍ନୀଙ୍କ ସହିତ ଜଡ଼ିତ ବିପଦ କାରକକୁ ଦୃଷ୍ଟିରେ ରଖି, ଯେହେତୁ ସେ ପୂର୍ବରୁ ସ୍ୱାମୀଙ୍କ

ବିରୋଧରେ ଏସ୍. ପି., କେଉଁଝର ତଥା ଆଇ. ଆଇ. ସି., ବରବିଲଙ୍କ ସମ୍ମୁଖରେ ଅଭିଯୋଗ ଦାଖଲ କରିସାରିଛନ୍ତି, ଯାହା ସଂକ୍ଷିପ୍ତ ବିବରଣୀର ପୃଷ୍ଠା-43 ଏବଂ 44 ରେ ଦର୍ଶାଯାଇଛି ଏବଂ ପୋଲିସ ସୁରକ୍ଷା ପାଇଁ ଆବେଦନ ଦାଖଲ କରାଯାଇଛି, ବିଜ୍ଞ ଏସ୍.ଡି.ଜେ.ଏମ୍, ଚମ୍ପୁଆ ଉପଯୁକ୍ତ ଆବେଦନରେ ପତ୍ନୀଙ୍କୁ ପୋଲିସ ସୁରକ୍ଷା ପ୍ରଦାନ କରିବେ । ବିଜ୍ଞ ଏସ୍.ଡି.ଜେ.ଏମ୍., ଚମ୍ପୁଆଙ୍କୁ, ଏମ୍ ଏ ଟି ମାମଲା ସଂଖ୍ୟା 9/2018ରେ ମକଦ୍ଦମା 9 ମାସ ମଧ୍ୟରେ ଶେଷ କରିବାକୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦିଆଯାଇଛି ।

ଉପରୋକ୍ତ ଟିପ୍ପଣୀ ଏବଂ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ସହିତ, ଏହି ସ୍ଥାନାନ୍ତର ଆବେଦନରେ କରାଯାଇଥିବା ପ୍ରାର୍ଥନାକୁ ପ୍ରତ୍ୟାଖ୍ୟାନ କରାଯାଇଛି ।"

(ଗୁରୁତ୍ୱାରୋପ କରଗଲା)

ପରବର୍ତ୍ତୀ ସମୟରେ ଆବେଦନକାରୀ-ପତ୍ନୀ ଉପରୋକ୍ତ ଆଦେଶର ସଂଶୋଧନ ପାଇଥିଲେ ଏବଂ ମଧ୍ୟବର୍ତ୍ତୀକାଳୀନ ଆବେଦନ ମଧ୍ୟ କରିଥିଲେ, ଯାହାର ଫଏସଲା 27 ଜୁଲାଇ, 2021ର ଆଦେଶ ଦ୍ୱାରା କରାଯାଇଥିଲା । ଆବେଦନଟିର ଫଏସଲା କରୁଥିବା ଉକ୍ତ ଆଦେଶର ପ୍ରାସଙ୍ଗିକ ଅଂଶ ନିମ୍ନରେ ପୁନଃଉପସ୍ଥାପନ କରାଯାଇଛି ।

"ପକ୍ଷମାନଙ୍କ ପାଇଁ ବିଜ୍ଞ ଅଧିବକ୍ତାଙ୍କୁ ଶୁଣାଗଲା ।

2. ପକ୍ଷମାନଙ୍କ ଅନ୍ତିମ ଶୁଣାଣିରେ ପ୍ରବେଶ କରୁଥିବା ବିବାଦର ଚୂଡ଼ାନ୍ତତା ପାଇଁ, ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ ଅନ୍ତର୍ବର୍ତ୍ତୀ ଆବେଦନକୁ ଗ୍ରହଣ କରିବାର କୌଣସି ପରିସର ପାଇନଥିଲେ, ଯାହା ତଦନୁସାରେ ପ୍ରତ୍ୟାଖ୍ୟାନ କରାଗଲା ।"

HIGH COURT ORISSA

3. ଏହାପରେ ଆବେଦନକାରୀ-ପତ୍ନୀ ଉପରୋକ୍ତ 17 ମାର୍ଚ୍ଚ, 2021 ଏବଂ 27 ଜୁଲାଇ, 2021 ର ଆଦେଶ ବିରୁଦ୍ଧରେ ଦୁଇଟି ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଅନୁମତି ଆବେଦନ ଦ୍ୱାରା ସର୍ବୋଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଦ୍ୱାରସ୍ଥ ହୋଇଥିଲେ, ଉଭୟ 8 ନଭେମ୍ବର, 2021 ର ଆଦେଶ ଦ୍ୱାରା ଖାରଜ ହୋଇଥିଲା । ଉକ୍ତ ଆଦେଶ ନିମ୍ନରେ ପୁନଃ-ଉପସ୍ଥାପନ କରାଗଲା ।

"ଆମେ ଆକ୍ଷେପିତ ଆଦେଶ (ଗୁଡ଼ିକ) ରେ ହସ୍ତକ୍ଷେପ କରିବାକୁ ଇଚ୍ଛୁକ ନୁହେଁ ଏବଂ ତେଣୁ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଅନୁମତି ଆବେଦନକୁ ଖାରଜ କରାଯାଉଛି ।

ଆବେଦନକାରଙ୍କ ବିଜ୍ଞ ଅଧିବକ୍ତା କହିଛନ୍ତି ଯେ, ଆବେଦନକାରୀ ମାମଲା (ଗୁଡ଼ିକ)ର ସମାଧାନ କରିବାକୁ ଚାହୁଁଛନ୍ତି । ଉକ୍ତ ଅନୁରୋଧକୁ ପରିବାର ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ସମ୍ମୁଖରେ ଦାଖଲ କରିବା ପାଇଁ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ପାଇଁ ଉନ୍ମୁକ୍ତ ରହିବ, ଯେଉଁ ଅନୁରୋଧକୁ ଉପଯୁକ୍ତ ଭାବେ ବିଚାର କରାଯିବ ।

ବିଚାରାଧୀନ ଆବେଦନ (ଗୁଡ଼ିକ), ଯଦି କିଛି ଥାଏ, ସେଗୁଡ଼ିକର ପରିସମାପ୍ତ ଧରାଯିବ ।"

4. ଶ୍ରୀ ଦାଶ ଉପସ୍ଥାପନ କରିଛନ୍ତି, ଆବେଦନକାରୀ-ପତ୍ନୀ ନିଜେ ଚମ୍ପୁଆସ୍ଥିତ ଉକ୍ତ ନ୍ୟାୟାଳୟକୁ ଦେୱାନୀ ମକଦ୍ଦମା ସ୍ଥାନାନ୍ତର କରିଥିଲେ, ଯାହାର ଫଳସ୍ୱରୂପ ବିବାହ ବିଚ୍ଛେଦ ଏବଂ ସ୍ଥାୟୀ ଖୋରାକ ପୋଷାକ ପ୍ରଦାନ ପାଇଁ ଉପରୋକ୍ତ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ବହନ କରୁଥିବା ଆକ୍ଷେପିତ ରାୟ ଉପରେ ଦେୱାନୀ ମକଦ୍ଦମାଟି ସମାଧାନ ହୋଇଥିଲା । ଯଦି ଆବେଦନକାରୀ-ପତ୍ନୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଆକ୍ଷେପିତ ରାୟ ଠାରୁ ଅପିଲ ଅଧିକାର ପ୍ରୟୋଗ

କରାଯାଏ, ତେବେ କେନ୍ଦୁଝର ଜିଲ୍ଲା ବିଚାରପତିଙ୍କ ସମ୍ମୁଖରେ ଅପିଲ ଦାଖଲ କରି ପ୍ରୟୋଗ କରାଯିବା ଆବଶ୍ୟକ ।

5. ବିଜ୍ଞ ବରିଷ୍ଠ ଅଧିବକ୍ତା ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତ ମୁଖାର୍ଜୀ, ଆବେଦନକାରୀ-ପତ୍ନୀଙ୍କ ତରଫରୁ ହାଜର ହେଲେ । ତାଙ୍କ ମତରେ ଚଳଣକ୍ଷମ ପ୍ରସଙ୍ଗଟି ପୂର୍ବବର୍ତ୍ତୀ ବିଚାରପୀଠଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଶୁଣାଯାଇଥିଲା ଏବଂ ଆପତ୍ତିକୁ ପ୍ରତ୍ୟାଖ୍ୟାନ କରାଯାଇଥିଲା । ନ୍ୟାୟାଳୟର ଜିଜ୍ଞାସା ପରେ, ସେ ଉପସ୍ଥାପନ କରନ୍ତି ଯେ, ଆଦେଶ ଫର୍ଦ୍ଦରେ ଏହାର କୌଣସି ନଥି ନାହିଁ । ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତ ଦାଶ ତାଙ୍କ ଆପତ୍ତିକୁ ଜୋର ଦିଅନ୍ତି ।

6. ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତ ମୁଖାର୍ଜୀ ଉପସ୍ଥାପନ କରିଛନ୍ତି ଯେ, ତାଙ୍କ ମହକିଲଙ୍କୁ ଚମ୍ପୁଆସ୍ଥିତ ନ୍ୟାୟାଳୟକୁ ସ୍ଥାନାନ୍ତର ପାଇଁ ଆବେଦନ କରିବାକୁ ଭୁଲ ପରାମର୍ଶ ଦିଆଯାଇଥିଲା ।ସେ ପଶ୍ଚିମବଙ୍ଗର ପୁରୁଲିଆ ଜିଲ୍ଲାର କୋଲ୍ଲୋଲି ଗ୍ରାମର ବାସିନ୍ଦା ଥିଲେ ଏବଂ ଅଛନ୍ତି । ସେଠାରେ ବିବାହ ସମ୍ପନ୍ନ ହୋଇଥିଲା । ତାଙ୍କୁ ପରାମର୍ଶ ଦିଆଯାଇନଥିଲା ଏବଂ ଦେୱାନୀ ପ୍ରକ୍ରିୟା ସଂହିତା, 1908ର ଧାରା 25 ଅନୁଯାୟୀ ମାମଲାଟିକୁ ଭୁବନେଶ୍ୱରର ପରିବାର ନ୍ୟାୟାଳୟରୁ, ପଶ୍ଚିମବଙ୍ଗରେ ତାଙ୍କ ବାସଭବନ ନିକଟରେ ଥିବା ଏକ ଉପଯୁକ୍ତ ନ୍ୟାୟାଳୟକୁ ସ୍ଥାନାନ୍ତର କରିବା ପାଇଁ ସର୍ବୋଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟରେ ଆବେଦନ କରିବାର ସାଧନ ମଧ୍ୟ ନଥିଲା । ସେ ଯାହା ହେଉ ନା କାହିଁକି, ଦେୱାନୀ ମକଦ୍ଦମା ଦାଖଲ ହେବାର ମୁହୂର୍ତ୍ତରେ ଅପିଲ କରିବାର ଅଧିକାର ତାଙ୍କ ମହକିଲଙ୍କ ଉପରେ ନ୍ୟସ୍ତ ରହିଥିଲା । ଏହା ପରିବାର ନ୍ୟାୟାଳୟରେ ଦାଖଲ କରାଯାଇଥିଲା ଏବଂ ପରିବାର ନ୍ୟାୟାଳୟ ଅଧିନିୟମ, 1984ର ଧାରା 19 (1) ଅନୁଯାୟୀ ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟରେ ଆବେଦନ କରାଯାଇଥିଲା । **AIR 1957**

SC 540, ଅନୁଚ୍ଛେଦ-28 (ମନୁପାତ୍ର ପ୍ରିଣ୍ଟ) ରେ ବିବୃତ ହୋଇଥିବା **ଗାରିକାପଟ୍ଟି ବୀରାୟା ବନାମ ଏନ୍. ସୁବ୍ବିୟା ଚୌଧୁରୀ** ମାମଲାରେ ସେ ସର୍ବୋଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ରାୟ ଉପରେ ନିର୍ଭର କରିଛନ୍ତି, ଯାହା ନିମ୍ନରେ ପୁନଃ ଉପସ୍ଥାପନ କରାଗଲା ।

"28. ଉଲ୍ଲିଖିତ ନିଷ୍ପତ୍ତିଗୁଡ଼ିକରୁ ନିମ୍ନଲିଖିତ ସିଦ୍ଧାନ୍ତଗୁଡ଼ିକ ସ୍ପଷ୍ଟ ଭାବେ ପ୍ରକଟ ହୋଇଥାଏ :

(i) ପ୍ରତିକାର, ମକଦ୍ଦମା, ଅପିଲ ଏବଂ ଦ୍ୱିତୀୟ ଅପିଲରେ ଆଇନଗତ ଅନୁସରଣ ପ୍ରକୃତରେ କିନ୍ତୁ ଏକ ଅନ୍ତର୍ନିହିତ ଏକତ୍ୱ ଦ୍ୱାରା ଜଡ଼ିତ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନର ଏକ ଶୃଙ୍ଖଳାର ପଦକ୍ଷେପ ଏବଂ ଏହାକୁ ଏକ ଆଇନଗତ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ଭାବରେ ବିବେଚନା କରାଯିବ ।

(ii) ଅପିଲ କରିବାର ଅଧିକାର କେବଳ ପ୍ରକ୍ରିୟାର ବିଷୟ ନୁହେଁ, ବରଂ ଏହା ଏକ ମୂଳ ଅଧିକାର ।

(iii) ମକଦ୍ଦମାର ଦାଏର ଏହା ପ୍ରଭାବ ସହିତ ସୂଚିତ କରେ ଯେ, ସେତେବେଳେ ବଳବତ୍ତର ଥିବା ଅପିଲର ସମସ୍ତ ଅଧିକାର ମକଦ୍ଦମାର ଅବଶିଷ୍ଟ କାର୍ଯ୍ୟକାଳ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ପକ୍ଷମାନଙ୍କପାଇଁ ସଂରକ୍ଷିତ କରାଯାଏ ।

(iv) ଅପିଲ କରିବାର ଅଧିକାର ହେଉଛି ଏକ ନିହିତ ଅଧିକାର ଏବଂ ଉଚ୍ଚତର ନ୍ୟାୟାଳୟରେ ପ୍ରବେଶ କରିବାର ଏଭଳି ଅଧିକାର ମକଦ୍ଦମାକାରୀଙ୍କୁ ପ୍ରାପ୍ତ ହୋଇଥାଏ ଏବଂ ଏହା ମାଲି ମକଦ୍ଦମା ବିବାଦ ଆରମ୍ଭ ହେବା ତାରିଖ ଏବଂ ସେହି ଦିନଠାରୁ ବିଦ୍ୟମାନ ଅଛି ଏବଂ ଯଦିଓ ପ୍ରତିକୂଳ ରାୟ ଘୋଷଣା ହେବା ସମୟରେ ଏହା ପ୍ରକୃତରେ ପ୍ରୟୋଗ କରାଯାଇପାରିବ, ତଥାପି ଏହି ଅଧିକାର ମକଦ୍ଦମା କିମ୍ବା କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ଆରମ୍ଭ ହେବା ତାରିଖରେ ପ୍ରଚଳିତ ଆଇନ ଦ୍ୱାରା ମକଦ୍ଦମାଚାଳିତ ହେବ ଏବଂ ଏହାର ନିର୍ଣ୍ଣୟ ତାରିଖ କିମ୍ବା ଆବେଦନ ଦାଖଲ କରିବା ତାରିଖରେ ପ୍ରଚଳିତ ଆଇନ ଦ୍ୱାରା ନୁହେଁ ।

(v) ଅପିଲ କରିବାର ଏହି ନ୍ୟସ୍ତ ଅଧିକାର କେବଳ ପରବର୍ତ୍ତୀ ଆଇନ ଦ୍ୱାରା ଛଡ଼ାଯାଇପାରିବ, ଯଦି ଏହା ସ୍ପଷ୍ଟ ଭାବରେ କିମ୍ବା ଆବଶ୍ୟକ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରଦାନ କରେ ଏବଂ ଅନ୍ୟଥା ନୁହେଁ ।"

(ଗୁରୁତ୍ୱାରୋପ କରାଗଲା)

ସେ ଏହି ଘୋଷଣା ଉପରେ ଗୁରୁତ୍ୱାରୋପ କରିଛନ୍ତି ଯେ, ଉପରେ କୁହାଯାଇଥିବା ଭଳି ଅପିଲ କରିବାର ଅଧିକାର କେବଳ ମାତ୍ର ପ୍ରକ୍ରିୟାର ବିଷୟ ନୁହେଁ, ବରଂ ଏହା ଏକ ମୂଳ ଅଧିକାର ଏବଂ ମକଦ୍ଦମାର ଦାୟର ଯାହା ସହିତ ଏହାର ପ୍ରଭାବ ରହିଛି , ସେତେବେଳେ ବଳବତ୍ତର ଥିବା ଅପିଲ କରିବାର ସମସ୍ତ ଅଧିକାର ପକ୍ଷମାନଙ୍କ ପାଇଁ ମାମଲାର ଅବଶିଷ୍ଟ କାର୍ଯ୍ୟକାଳ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସଂରକ୍ଷିତ ରଖାଯାଇଛି । ପରିବାର ନ୍ୟାୟାଳୟରେ ଦାଖଲ ହୋଇଥିବା ଏପରି ଦେୱାନୀ ମାମଲା, ପରିବାର ନ୍ୟାୟାଳୟ ଅଧିନିୟମ, 1984 ର ଧାରା 19 (1) ରେ ଥିବା ବ୍ୟବସ୍ଥା ଦ୍ୱାରା ନିହିତ ଥିଲା, ଯଦି କୌଣସି ପକ୍ଷ ମୂଳ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନରେ ପରବର୍ତ୍ତୀ ସମୟରେ ଦିଆଯାଇଥିବା ରାୟ ଦ୍ୱାରା ବ୍ୟଥିତ ହୁଅନ୍ତି ତେବେ ଆବେଦନର ଅଧିକାର, ଯାହା ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟରେ ବଜାୟ ରହିବ । ଏପରି ଅଧିକାର ମାମଲା ଅବଶିଷ୍ଟ କାର୍ଯ୍ୟକାଳ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସଂରକ୍ଷିତ ରହିବ । ଅପିଲ ମକଦ୍ଦମାର ଧାରାବହିକତା ଅବିଚ୍ଛିନ୍ନ ଅନୁକ୍ରମ ରହିଥିବା ହେତୁ, ତାଙ୍କ ମହକିଲ ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ ସମ୍ମୁଖରେ ଅପିଲ କରୁଛନ୍ତି ।

7. ପ୍ରତିକୂଳ ପ୍ରଭାବ ବିନା, ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତ ମୁଖାର୍ଜୀ ଉପସ୍ଥାପନ କରିଛନ୍ତି ଯେ, ପରିବାର ନ୍ୟାୟାଳୟ ଅଧିନିୟମ, 1984 ହେଉଛି ଦେୱାନୀ କାର୍ଯ୍ୟବିଧି ସଂହିତା, 1908 ଏବଂ ହିନ୍ଦୁ ବିବାହ ଅଧିନିୟମ, 1955 ପରେ ପ୍ରଣୀତ ଏକ ବିଧାନ । ଏହି ପରିସ୍ଥିତିରେ, ବିଧାନ ଭଲ ଭାବରେ ସ୍ଥିର ହୋଇଛି ଯେ ପୂର୍ବବର୍ତ୍ତୀ ବିଧାନଗୁଡ଼ିକ ପରବର୍ତ୍ତୀ ବିଧାନରେ ଥିବା ବ୍ୟବସ୍ଥାକୁ ଗ୍ରହଣ କରିବା ଆବଶ୍ୟକ । ସଂହିତା, 1955ର ଅଧିନିୟମ ଏବଂ 1984ର ଅଧିନିୟମରେ

ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିବା ଅଧିକାର କ୍ଷେତ୍ର ପାଇଁ ଥିବା ବ୍ୟବସ୍ଥା ପରସ୍ପର ଉପରେ ନିର୍ଭରଶୀଳ ଏବଂ ସେଥିପାଇଁ ପରିବାର ନ୍ୟାୟାଳୟ ଅଧିନିୟମ ଉପରେ ନିର୍ଭର କରିବାକୁ ପଡ଼ିବା

8. ସର୍ବୋଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟରେ ଅପିଲକୁ ଆଗତ କରିବାକୁ ପ୍ରାଧାନ୍ୟ ଦେବା ପାଇଁ ପ୍ରମାଣପତ୍ର ପ୍ରଦାନ କରିବାକୁ ମନା କରିଦେଇଥିବା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ରାୟ ବିରୋଧରେ ବିଶେଷ ଅନୁମତି ପାଇଁ ଆବେଦନ ଉପରେ **ଗରିକାପଟ୍ଟି ବୀରୟା** (ପୂର୍ବୋକ୍ତ)ଟି ସର୍ବୋଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ରାୟ ଥିଲା । ଏହି ରାୟ ଦ୍ୱାରା ନିଷ୍ପତ୍ତି ନିଆଯାଇଥିବା ବିବାଦଟି ଥିଲା ଯେ, ଆମ ସମ୍ବିଧାନର ଅଧିନିୟମ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରତିସ୍ଥାପିତ ହୋଇଥିବା ପୂର୍ବ ଆଇନ ଉପରେ ଅପିଲ କରିବାର ଅଧିକାରକୁ ସମାପ୍ତ କରାଯାଇପାରିବ କି ନାହିଁ । ଏହି ପରିପ୍ରେକ୍ଷୀରେ, ଅପିଲ କରିବାର ଅଧିକାରର ଘୋଷଣା ମାଲିମକଦ୍ଦମା ବିବାଦର ପ୍ରାରମ୍ଭରେ ମକଦ୍ଦମାକାରୀଙ୍କ ଉପରେ ନ୍ୟସ୍ତ କରାଗଲା ।

9. ଏଥିରେ କୌଣସି ସନ୍ଦେହ ନାହିଁ ଯେ ଅପିଲ କରିବାର ଅଧିକାର ଏକ ବୈଧାନିକ ଅଧିକାର ଏବଂ ଏହା ମାଲି ମକଦ୍ଦମା ବିବାଦ ଆରମ୍ଭ କରିବା ସମୟରେ ବଳବତ୍ତର ଥିବା ଆଇନ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥାଏ । ଦେୱାନୀ ମାମଲା ଦାଖଲ ହେବା ପରଠାରୁ ଏବଂ ବର୍ତ୍ତମାନ ଆଇନରେ କୌଣସି ପରିବର୍ତ୍ତନ ହୋଇନାହିଁ । ଆମର ସଂହିତାରେ ଧାରା 104 ରହିଛି, ଯାହା ଅପିଲ କରିବାର ଅଧିକାର ପ୍ରଦାନ କରିଥାଏ ଏବଂ ପ୍ରକ୍ରିୟା ପ୍ରଦାନ କରିବା ପାଇଁ ଅର୍ଡର XLI ରୁ XLIII ବ୍ୟବସ୍ଥା ରହିଛି । 1955 ମସିହାର ଅଧିନିୟମ ଜିଲ୍ଲା ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ କ୍ଷେତ୍ରାଧିକାର ଏବଂ ପରିଭାଷାର ପ୍ରାବଧାନ କରିଥାଏ ଏବଂ 1984 ମସିହାର ଅଧିନିୟମ, ପାରିବାରିକ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଦ୍ୱାରା ପାରିତ ଚୂଡ଼ାନ୍ତ ଆଦେଶ ଏବଂ ରାୟଗୁଡ଼ିକ ବିରୋଧରେ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟରେ ଅପିଲ କରିବା ପାଇଁ ପ୍ରାବଧାନ କରିଥାଏ । ଯେପରିକି କି ସଂହିତାରେ ଅପିଲର

ଅଧିକାରକୁ ଜନ୍ମ ଦେଉଥିବା ମାମଲାଗୁଡ଼ିକର ରୁଜୁ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଥିବା ପ୍ରାବଧାନଗୁଡ଼ିକ, 1955ର ଅଧିନିୟମ ଏବଂ 1984 ର ଅଧିନିୟମରେ, କ୍ରମାଗତ କାର୍ଯ୍ୟକାରିତା ଦ୍ୱାରା ଅପିଲ ଅଧିକାରକୁ ଛଡ଼ାଇ ନେଉନାହିଁ । 1984 ଅଧିନିୟମର ଧାରା 8 ରେ କ୍ଷେତ୍ରାଧିକାର ଏବଂ ବିଚାରାଧୀନ ମାମଲାଗୁଡ଼ିକ ବାଦ କରିବା ପାଇଁ ବ୍ୟବସ୍ଥା ରହିଛି । ଧାରା-(c) ଅଧୀନରେ ବିଚାରାଧୀନ ମାମଲାର ସ୍ଥାନାନ୍ତର ବାଧ୍ୟତାମୂଳକ ଅଟେ । ଆଇନର କାର୍ଯ୍ୟକାରିତା ଦ୍ୱାରା ପ୍ରଭାବିତ ହୋଇଥିବା ସ୍ଥାନାନ୍ତରଣ, କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନକୁ, ସ୍ଥାନାନ୍ତରଣର ପୂର୍ବରୁ କୌଣସି ପକ୍ଷର ଆବେଦନ କରିବାର ଅଧିକାରକୁ ସମାପ୍ତ କରେ ନାହିଁ । ଏହା କେବଳ ସ୍ଥାନାନ୍ତର ଉପରେ, ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟରେ ଅପିଲ କରିବା ପାଇଁ ଉପଲବ୍ଧ କରେ । ଏହି ମାମଲାରେ ଏହା ଅନ୍ୟ ଉପାୟ ଅଟେ, କାରଣ ସ୍ଥାନାନ୍ତରଣ ପରିବାର ନ୍ୟାୟାଳୟରୁ ବରିଷ୍ଠ ଦେୱାନୀ ବିଚାରପତିଙ୍କ ନିକଟକୁ ହୋଇଥିଲା । ଏହି ପରିସ୍ଥିତିରେ, ଏହି ମାମଲାର ମୁକାବିଲା କରିବା ପାଇଁ ଆମ ପାଖରେ **ଗରିକାପଟି ବୀରାୟା** (ପୂର୍ବୋକ୍ତ) ଙ୍କ ଠାରୁ କୌଣସି ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ନାହିଁ ।

10. 1984 ର ଅଧିନିୟମ ଧାରା 7 ପରିବାର ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କର କ୍ଷେତ୍ରାଧିକାର ଉପଲବ୍ଧ କରାଏ । ଏହି କ୍ଷେତ୍ରାଧିକାରରେ, ବୈବାହିକ ବିବାଦ ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ବିଷୟ ମଧ୍ୟରେ ସମସ୍ତ ପ୍ରକାରର ମକଦ୍ଦମା ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ଅଟେ । ଏହି କ୍ଷେତ୍ରାଧିକାର, କେବଳ ହିନ୍ଦୁ ଦମ୍ପତିଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ବୈବାହିକ ବିବାଦ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସୀମିତ ବୋଲି କୁହାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ । ତେଣୁ, ଅନ୍ୟ ଅଧିନିୟମ ଦ୍ୱାରା ପରିଚାଳିତ ଦମ୍ପତିଙ୍କ ବୈବାହିକ ବିବାଦ ମଧ୍ୟ ପରିବାର ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ବିଚାର ପାଇଁ ରକ୍ଷଣାବେକ୍ଷଣ ଯୋଗ୍ୟ ଅଟେ ।

11. 1984 ଅଧିନିୟମର ଧାରା 7ରେ ଉପଧାରା (1) ଅନ୍ତର୍ଗତ ଖଣ୍ଡ (a) ଏବଂ (b)ରୁ ପରିବାର ନ୍ୟାୟାଳୟର ଆଞ୍ଚଳିକ କ୍ଷେତ୍ରାଧିକାର ସମ୍ବନ୍ଧରେ ସୂଚନା ଦିଆଯାଇପାରିବ । ଧାରା 7 (1) ନିମ୍ନରେ ପୁନଃ ଉପସ୍ଥାପିତ ହୋଇଛି ।

*"7. **କ୍ଷେତ୍ରାଧିକାର.**— (1) ଏହି ଅଧିନିୟମର ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ବ୍ୟବସ୍ଥାଗୁଡ଼ିକର ଅଧୀନରେ, ଏକ ପରିବାର ନ୍ୟାୟାଳୟ, -*

(a) ବ୍ୟାଖ୍ୟାରେ ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇଥିବା ପ୍ରକୃତିର ମକଦ୍ଦମା ଏବଂ ମାମଲା ସମ୍ବନ୍ଧରେ ପରିବାର ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ପାଖରେ ସମସ୍ତ କ୍ଷେତ୍ରାଧିକାର ରହିବ ଏବଂ ପ୍ରୟୋଗ ହୋଇପାରିବ ଯାହା କୌଣସି ଜିଲ୍ଲା ନ୍ୟାୟାଳୟ କିମ୍ବା କୌଣସି ଅଧସ୍ତନ ଦେୱାନୀ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଦ୍ୱାରା ସେହି ସମୟରେ ବଳବତ୍ତର ଥିବା କୌଣସି ଆଇନ ଅଧୀନରେ ପ୍ରୟୋଗଯୋଗ୍ୟ ।

*(b) **ଏଭଳି ଆଇନ ଅଧୀନରେ ଏପରି କ୍ଷେତ୍ରାଧିକାର ପ୍ରୟୋଗ କରିବା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ**, ଏକ ଜିଲ୍ଲା ନ୍ୟାୟାଳୟ **କିମ୍ବା ଯଥାସ୍ଥିତି ଏହିପରି ଅଧସ୍ତନ ଦେୱାନୀ ନ୍ୟାୟାଳୟ** ବୋଲି ବିବେଚନା କରାଯିବ, ଯାହା ଉପରେ ପରିବାର ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କର କ୍ଷେତ୍ରାଧିକାର ସମ୍ପ୍ରସାରିତ ହୋଇଥାଏ ।"*

(ଗୁରୁତ୍ୱାରୋପ କରାଗଲା)

ପରିବାର ନ୍ୟାୟାଳୟ, ଭୁବନେଶ୍ୱରରେ ପ୍ରତିବାଦୀ-ସ୍ୱାମୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଦେୱାନୀ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ଦାଖଲ କରାଯାଇଥିଲା । ଏହାକୁ ସ୍ଥାନାନ୍ତରଣକରଣ ନ୍ୟାୟାଳୟକୁ ସ୍ଥାନାନ୍ତରିତ କରିବା ପାଇଁ ଆବେଦନକାରୀ-ପତ୍ନୀ ଆବେଦନ କରିଥିଲେ । ସ୍ଥାନାନ୍ତର କାରଣରୁ ଅପିଲ କରିବାର ଅଧିକାର

HIGH COURT ORISSA

ସମାପ୍ତ ନ ହୋଇଥିବାରୁ, ଆମକୁ 12 ଅପ୍ରେଲ, 2018 ତାରିଖର ଉକ୍ତ ଆଦେଶ ଦ୍ୱାରା ବିଜ୍ଞ ଏକକ ବିଚାରପତିଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ନିର୍ଦ୍ଦେଶିତ ସହମତିରେ ସ୍ଥାନାନ୍ତରଣ ପାଇଁ ସାଧାରଣ କ୍ଷମତା ସମ୍ବନ୍ଧରେ ସଂହିତାର ଧାରା 24 ରେ ବ୍ୟବସ୍ଥାଗୁଡ଼ିକୁ ଧ୍ୟାନରେ ରଖିବାକୁ ହେବ ।

12. ପରିବାର ନ୍ୟାୟାଳୟରୁ ଚମ୍ପୁଆସ୍ଥିତ ବରିଷ୍ଠ ଦେୱାନୀ ବିଚାରପତିଙ୍କ ନ୍ୟାୟାଳୟକୁ ଏହି ସ୍ଥାନାନ୍ତର କରାଯାଇଥିଲା । ଏହା ଏକ ପରିବାର ନ୍ୟାୟାଳୟ ନଥିଲା । ତେଣୁ, ଆମକୁ ଦେଖିବାକୁ ହେବ ଯେ, ସେହି ନ୍ୟାୟାଳୟ ମକଦ୍ଦମାର ବିଚାର କିମ୍ବା ନିଷ୍ପତ୍ତି କରିବା ପାଇଁ ସମର୍ଥ ଥିଲେ କି ନାହିଁ । ଆମେ ପକ୍ଷମାନଙ୍କଠାରୁ ନିଶ୍ଚିତ କରିଛୁ ଯେ, ସେମାନେ ହିନ୍ଦୁ ଅଟନ୍ତି ଏବଂ ତେଣୁ ଆମେ ହିନ୍ଦୁ ବିବାହ ଅଧିନିୟମ, 1955 ରେ କ୍ଷେତ୍ରାଧିକାର ଏବଂ ପ୍ରକ୍ରିୟା ପ୍ରଦାନ କରୁଥିବା ଧାରା 19 କୁ ଦେଖିଥିଲୁ । ଆମେ ନଥିରେ ଥିବା ତଥ୍ୟରୁ ଜାଣିବାକୁ ପାଇଲୁ ନାହିଁ ଯେ, ଆବେଦନ ଉପସ୍ଥାପନ ସମୟରେ ବିବାହ ଅନୁଷ୍ଠିତ ହୋଇଥିଲା କିମ୍ବା ଆବେଦନକାରୀ-ପତ୍ନୀ ରହୁଥିଲେ କିମ୍ବା ବିବାହର ପକ୍ଷମାନେ ଶେଷ ଥର ପାଇଁ ବସବାସ କରିଥିଲେ କିମ୍ବା ପ୍ରତିବାଦୀ-ସ୍ୱାମୀ ଆବେଦନ ଉପସ୍ଥାପନ ସମୟରେ ରହୁଥିଲେ, ଖଣ୍ଡ-(iv)ରେ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିବା ଆକସ୍ମିକତା ସନ୍ତୋଷ ଉପରେ, ମାମଲା ମୂଳତଃ ବରିଷ୍ଠ ଦେୱାନୀ ବିଚାରପତି, ଚମ୍ପୁଆଙ୍କ ନ୍ୟାୟାଳୟରେ ଉପସ୍ଥାପନ କିମ୍ବା ସ୍ଥାପିତ କରାଯାଇଥିଲା । ତେଣୁ ଉକ୍ତ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଧାରା 3ର ସଂଜ୍ଞା ଅନ୍ତର୍ଗତ ଖଣ୍ଡ-(b) ରେ ଜିଲ୍ଲା ନ୍ୟାୟାଳୟର ସଂଜ୍ଞା ମଧ୍ୟରେ ଆସୁନାହିଁ ।

13. ଆମର ପ୍ରଶ୍ନ ଉପରେ ସହାୟତା ପ୍ରଦାନ କରିବାକୁ ଆମେ ନିବନ୍ଧକ (ନ୍ୟାୟପାଳିକା) ଙ୍କୁ ଅନୁରୋଧ କରିଥିଲୁ । ପ୍ରଶ୍ନଗୁଡ଼ିକ ନିମ୍ନରେ ପୁନଃଉପସ୍ଥାପିତ ହୋଇଛି ।

(i) କେଉଁଝର ଜିଲ୍ଲାରେ ଏକ ପରିବାର ନ୍ୟାୟାଳୟ ପ୍ରତିଷ୍ଠା ହୋଇଛି କି ?

(ii) ଯଦି ହଁ, ତେବେ ଏହା କେବେ ସ୍ଥାପିତ ହୋଇଥିଲା?

(iii) ପରିବାର ନ୍ୟାୟାଳୟ ଅଧିନିୟମ, 1984ର ଧାରା 8ରେ ଉଲ୍ଲିଖିତ 'କ୍ଷେତ୍ର' ଅନୁଯାୟୀ ଏହାର ଆଞ୍ଚଳିକ କ୍ଷେତ୍ରାଧିକାର ପରିମାଣ କେତେ ?

ନିବନ୍ଧକ ଆମକୁ ସୂଚିତ କରିଛନ୍ତି, ପରିବାର ନ୍ୟାୟାଳୟ ଅଧିନିୟମ, 1984ର ଧାରା 3ରେ ଉପଧାରା (2) ଦ୍ୱାରା ପ୍ରଦତ୍ତ କ୍ଷମତା ପ୍ରୟୋଗ କରି 7 ନଭେମ୍ବର 2013 ତାରିଖରେ ଜାରି ହୋଇଥିବା ଅଧିସୂଚନା ରାଜ୍ୟରେ ବିଦ୍ୟମାନ ପରିବାର ନ୍ୟାୟାଳୟଗୁଡ଼ିକର କ୍ଷେତ୍ରାଧିକାର ଆଇନଗତ ସୀମା ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ କରିଥାଏ । ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ବିଷୟ ମଧ୍ୟରେ ପରିବାର ନ୍ୟାୟାଳୟ, କେଉଁଝର, ଆଞ୍ଚଳିକ ସୀମା କେଉଁଝରର ରାଜସ୍ୱ ଉପ-ବିଭାଗ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସମ୍ପ୍ରସାରିତ ଥିଲା । 2008 ମସିହାରେ ଜାରି ହୋଇଥିବା ଅଧିସୂଚନା ଦ୍ୱାରା ସୃଷ୍ଟି ହୋଇଥିବା ନୂତନ ତହସିଲଗୁଡ଼ିକ ବିଷୟରେ ଆମକୁ ଦିଆଯାଇଥିବା ଅଧିକ ସୂଚନାରେ କେଉଁଝରର ରାଜସ୍ୱ ଉପ-ବିଭାଗ ପାଇଁ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିଲା କାରଣ ଏଥିରେ ଚମ୍ପୁଆ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ନଥିଲା । ଚମ୍ପୁଆ ନୂତନ ଜିଲ୍ଲା କେଉଁଝରରେ ଏକ ପୃଥକ ରାଜସ୍ୱ ଉପ-ବିଭାଗ ଥିଲା ଏବଂ ଅଛି । ଏଠାରେ ଆମେ ଲକ୍ଷ୍ୟ କରୁଛୁ ଯେ, ଆବେଦନକାରୀ-ପତ୍ନୀ ପରବର୍ତ୍ତୀ ସମୟରେ ମାମଲାଟିକୁ ପରିବାର ନ୍ୟାୟାଳୟ, କେଉଁଝରକୁ ସ୍ଥାନାନ୍ତର ପାଇଁ ଆବେଦନ କରିଥିଲେ । ଏହି ଆବେଦନକୁ 27 ଜୁଲାଇ 2021 ତାରିଖର ଉପରୋକ୍ତ ଆଦେଶ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରତ୍ୟାଖ୍ୟାନ କରାଯାଇଥିଲା । ଆବେଦନକାରୀ-ପତ୍ନୀ, ସର୍ବୋଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟରୁ ବିଶେଷ ଅନୁମତି ଉପରେ ଆବେଦନ କରିବାକୁ ଚାହୁଁଥିଲେ, ଯାହା 8 ନଭେମ୍ବର, 2021 ରେ ଉକ୍ତ ଆଦେଶ ଦ୍ୱାରା ମଧ୍ୟ ଖାରଜ କରାଯାଇଥିଲା । ଯଦି ଆମକୁ ଆଗକୁ ଅଗ୍ରସର ହେବାକୁ ପଡ଼େ, ତେବେ ଆକ୍ଷେପିତ ରାୟ ସେତେବେଳେ ଏମତି ଏକ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଦ୍ୱାରା ଦିଆଯାଇଥିବା ରାୟ ହୋଇଯାଇଥାଏ ଯାହାଙ୍କ ପାଖରେ କ୍ଷେତ୍ରାଧିକାର ନାହିଁ ଏବଂ ତେଣୁ, ଏହା ଅମାନ୍ୟ ହୋଇଯାଏ । ଆବେଦନକାରୀ-ପତ୍ନୀ ପରିବାର ନ୍ୟାୟାଳୟରୁ

ତମ୍ପୁଆସ୍ଥିତ ବରିଷ୍ଠ ଦେୱାନୀ ବିଚାରପତିଙ୍କ ନ୍ୟାୟାଳୟ ସ୍ଥାନାନ୍ତର କରିବାକୁ ଅନୁରୋଧ କରିଥିଲେ । 1955 ଅଧିନିୟମ ଅନୁଯାୟୀ ବିବାହ ବିଚ୍ଛେଦ ପାଇଁ ଏକ ମାମଲା ପ୍ରତିବାଦୀ-ସ୍ୱାମୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ସେହି ନ୍ୟାୟାଳୟରେ ଦାଖଲ କରାଯାଇ ପାରି ନଥିଲା । ସେ କେଉଁଝର ଜିଲ୍ଲାର ବଡ଼ବିଲରେ ରହୁଥିଲେ ଏବଂ ଧାରା 19 ଅନୁଯାୟୀ ଏପରି ଆବେଦନ ଉପସ୍ଥାପନ କରିବାକୁ ତାଙ୍କ ଅଧିକାର ନଥିଲା । ତେଣୁ ଏହା ହେଉଛି ଯେ ଅପିଲକାରୀ-ପତ୍ନୀ ନିଜେ ସ୍ଥାନାନ୍ତରର କାରଣ ହୋଇଥିଲେ, ଯେଉଁଥିରେ ପ୍ରତିବାଦୀ-ପତି ଆପତ୍ତି କରିନଥିଲେ । ସାଧାରଣ ଭାବେ ଏହି ସ୍ଥାନାନ୍ତରଣର ପରିଣାମ ଅଧିନିୟମର ବ୍ୟବସ୍ଥା ଏବଂ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଦ୍ୱାରା କରାଯାଇଥିବା ନିୟମାବଳୀ ଅନୁଯାୟୀ ଦେୱାନୀ ପ୍ରକ୍ରିୟା ସଂହିତାର ପ୍ରୟୋଗ ହେବ । ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ପ୍ରଶ୍ନ ଉପରେ, ଶ୍ରୀ ମୁଖାର୍ଜୀ ଦାଖଲ କରିଛନ୍ତି ଯେ, ତାଙ୍କ ମକ୍କେଲଙ୍କ ବିରୋଧରେ ବାରଣ କରାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ, କାରଣ ସେ ପୁନଃ ଦୋହରାଇଛନ୍ତି, ପରିବାର ନ୍ୟାୟାଳୟ ଅଧିନିୟମ, ପରବର୍ତ୍ତୀ ଆଇନ ଅଟେ ଏବଂ ଏହା ନିଶ୍ଚିତ ଭାବରେ ପ୍ରଚଳିତ ହେବ ।

15. ଆମକୁ ଏହା ପ୍ରତୀୟମାନ ହେଉଛି ଯେ, 12 ଅପ୍ରେଲ, 2018 ରେ ଉକ୍ତ ଆଦେଶ ଦ୍ୱାରା ସ୍ଥାନାନ୍ତରଣ କେବଳ ପକ୍ଷମାନଙ୍କ ସହମତି ଆଧାରରେ କରାଯାଇଥିଲା । ଏହା ଭଲ ଭାବରେ ସ୍ଥିରୀକୃତ ହୋଇଛି ଯେ, ସମ୍ମତି କ୍ଷେତ୍ରାଧିକାର ପ୍ରଦାନ କରିପାରିବ ନାହିଁ । ଏହି ସ୍ଥାନାନ୍ତରଣର ପରିଣାମସ୍ୱରୂପ ଏପରି ଏକ ପରିସ୍ଥିତିରେ ପରିଣତ ହୋଇଛି, ଯେଉଁଠି ଯଦି ଆମେ କ୍ଷେତ୍ରାଧିକାର ଅଭାବ ଥିବା ନ୍ୟାୟାଳୟ ଦ୍ୱାରା ପାରିତ ହୋଇଥିବା ଆକ୍ଷେପିତ ରାୟକୁ ଏକ ଅବୈଧ ବୋଲି ବିବେଚନା କରୁ, ତେବେ ଆବେଦନକାରୀ-ପତ୍ନୀଙ୍କ ଇଚ୍ଛାନୁସାରେ ନ୍ୟାୟାଳୟର କାର୍ଯ୍ୟକଳାପ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରତିବାଦୀ-ସ୍ୱାମୀଙ୍କ ପ୍ରତି ଏହା ଏକ ଭୁଲ କାର୍ଯ୍ୟ ହେବ, ଯେଉଁଥିରେ ସେ ଆପତ୍ତି କରିନଥିଲେ । ଏହା ଏକ ଆଇନଗତ ନିୟମ ଯେ, ନ୍ୟାୟାଳୟର କାର୍ଯ୍ୟକଳାପ କାହା ଉପରେ ପକ୍ଷପାତ ପ୍ରଭାବ ପକାଏ ନାହିଁ ।

16. 1955 ଅଧିନିୟମର ଧାରା 19ର ବ୍ୟବସ୍ଥା ଅନୁଯାୟୀ, ଏହା ଭଲ ଭାବରେ ହୋଇପାରେ ଯେ, ଚମ୍ପୁଆସ୍ଥିତ ବରିଷ୍ଠ ଦେୱାନୀ ବିଚାରପତିଙ୍କ ନ୍ୟାୟାଳୟର ପ୍ରତିବାଦୀ-ସ୍ୱାମୀଙ୍କ ତରଫରେ ଦେୱାନୀ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ଗ୍ରହଣ କରିବା, ବିଚାର କରିବା କିମ୍ବା ନିଷ୍ପତ୍ତି କରିବାର କ୍ଷେତ୍ରାଧିକାର ନାହିଁ । ତଥାପି, 1984 ମସିହା ଅଧିନିୟମର ଧାରା 7 ର କ୍ଷେତ୍ରାଧିକାରରେ ଉପଧାରା (1) ଅନୁଯାୟୀ ଖଣ୍ଡ-(b) ଦ୍ୱାରା, ପରିବାର ନ୍ୟାୟାଳୟକୁ ଉକ୍ତ ଅଧିନିୟମର ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ପ୍ରାବଧାନକୁ ଦୃଷ୍ଟିରେ ରଖି ,ଏଭଳି କ୍ଷେତ୍ରାଧିକାରର ପ୍ରୟୋଗ କରିବା ପାଇଁ ବିବେଚନା କରାଯିବ, ଯଥାସ୍ଥିତି, ସେହି ଅଞ୍ଚଳ ପାଇଁ ଏଭଳି ଅଧସ୍ତନ ନ୍ୟାୟାଳୟ, ଯେଉଁଥିପାଇଁ ପରିବାର ନ୍ୟାୟାଳୟର କ୍ଷେତ୍ରାଧିକାର ସମ୍ପ୍ରସାରିତ ହୁଏ । ଆମେ ଏହା କହୁଛୁ କାରଣ, ଏକ ବୈବାହିକ ବିବାଦ ଯାହା ସାଧାରଣତଃ 1955 ଅଧିନିୟମର ଧାରା 19 ଅନୁଯାୟୀ ଚମ୍ପୁଆସ୍ଥିତ ବରିଷ୍ଠ ଦେୱାନୀ ବିଚାରପତିଙ୍କ ସମ୍ମୁଖରେ ସ୍ଥାପିତ କରାଯାଇ ପାରିଥାଆନ୍ତା, ତାହା ମଧ୍ଯ ସାଧାରଣତଃ କେନ୍ଦୁଝରସ୍ଥିତ ପରିବାର ନ୍ୟାୟାଳୟରେ ସ୍ଥାପିତ କରାଯାଇ ପାରିଥାଆନ୍ତା । 12 ଏପ୍ରିଲ, 2018ର ଉକ୍ତ ସହମତ ଆଦେଶରେ ବିଜ୍ଞ ଏକକ ବିଚାରପତିଙ୍କ ମାଧ୍ୟମରେ ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ ଦ୍ୱାରା ଦିଆଯାଇଥିବା ସ୍ଥାନାନ୍ତର କରିବାର ସାଧାରଣ କ୍ଷମତା ପ୍ରୟୋଗ କରି ହସ୍ତାନ୍ତର କରାଯାଇଥିବା କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ଉପରେ, ପରିବାର ନ୍ୟାୟାଳୟ ଦ୍ୱାରା ଦିଆଯାଇଥିବା ଆକ୍ଷେପିତ ଆଦେଶ ବିଚାର କରିବା ପାଇଁ, ସ୍ଥାନାନ୍ତରଣ ଆଦେଶର ପରିଣାମ ସ୍ୱରୂପ ଆମେ ଏହି ପ୍ରାବଧାନ ଲାଗୁ କରୁଛୁ । ଏହି ପରିସ୍ଥିତିରେ, ଏହି ଅପିଲଟି, ଆମ ମତରେ, ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟରେ ଚଳଣ ଯୋଗ୍ୟ ।

17. ପ୍ରତିବାଦୀ-ସ୍ୱାମୀ ଅନ୍ୟଥା ଯୁକ୍ତି କରିଛନ୍ତି ବୋଲି ବିଚାର କରି, ଯଦି ପରାମର୍ଶ ଦିଆଯାଏ, ତେବେ ତାଙ୍କୁ ଆମର ମତ ପରୀକ୍ଷା କରିବାକୁ ସୁଯୋଗ ଦେବା ପାଇଁ ଆମେ ଆବେଦନର ଶୁଣାଣିକୁ ସ୍ଥଗିତ ରଖୁଛୁ ।

18. 19 ଫେବୃଆରୀ, 2024 ତାରିଖରେ ଆବେଦନକୁ ତାଲିକାଭୁକ୍ତ କରନ୍ତୁ ।

(ଅରିନ୍ଦମ ସିହ୍ନା)
ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତି

(ଏମ୍.ଏସ୍. ସାହୁ)
ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତି

ଜ୍ୟୋତ୍ସ୍ନା/ରାଧା

ଅସ୍ୱୀକରଣ

"ଉପଭାଷାରେ ଅନୁବାଦିତ ରାୟ କେବଳ ମକଦ୍ଦମାରେ ପକ୍ଷଭୁକ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କର ସୀମିତ ବ୍ୟବହାର ଏବଂ ତାଙ୍କ ଆଞ୍ଚଳିକ ଭାଷା ରେ ବୋଧଗମ୍ୟ ହେବା ନିମନ୍ତେ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଏବଂ ଅନ୍ୟ କୌଣସି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ନିମନ୍ତେ ଏହା ବ୍ୟବହାର କରାଯାଇନ ପାରେ । ସମସ୍ତ ବ୍ୟବହାରିକ ଏବଂ ସରକାରୀ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ନିମନ୍ତେ ରାୟର ଇଂରାଜୀ ସଂସ୍କରଣ ଟିପ୍ରାମାଣିକ ବିବେଚିତ ହେବ ଏବଂ ସମସ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟାନ୍ୱୟନ ଏବଂ ନିଷ୍ପାଦନ ନିମନ୍ତେ ଏହା ଉପଯୁକ୍ତ ବିବେଚିତ ହେବ ।"

ଅନୁବାଦିକା

ସଙ୍ଗୀତା ସେନାପତି

ଓଡ଼ିଶା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ,କଟକ